

2. Marttyyrien vuosisadat

Jeesus ilmoitti opetuslapsilleen, mitä hänen kansansa tulisi kokemaan sen jälkeen, kun hänet otettaisiin heiltä pois aina siihen asti, kun hän palaisi voimassa ja kirkkaudessa. Hänen katseensa tunkeutui kauas tulevaisuuteen ja erotti rajut myrskyt, jotka kohtaisivat hänen seuraajiaan tulevina vainon aikoina. 1 Kristuksen seuraajien, oli kuljettava sama häpeän ja kärsimyksen tie, jonka heidän Mestarinsa oli kulkenut. Maailman Lunastajaan kohdistunut vihamielisyys tulisi kohdistumaan kaikkiin, jotka uskovat hänen nimeensä.

Pakanat oivalsivat, että mikäli evankeliumi voittaisi, heidän temppeleinsä ja alttarinsa hävitettäisiin; siksi vainon tulet sytytettiin. Kristityiltä riistettiin omaisuus ja heidät karkotettiin kodeistaan. Suuret joukot jalosukuisia ja orjia, rikkaita ja köyhiä, oppineita ja oppimattomia teurastettiin armotta.

Neron hallituskaudella alkaneet vainot jatkuivat satoja vuosia. Kristittyjä syytettiin valheellisesti nälänhädästä, rutosta ja maanjäristyksistä. Ilmiantajat olivat valmiit maksua vastaan kavaltamaan viattomat kapinallisina ja yhteiskunnan vihollisina. Heitä heitettiin joukoittain villipedoille tai poltettiin elävältä amfiteattereissa. Jotkut ristiinnaulittiin; toiset käärittiin villieläinten nahkoihin ja sysättiin areenalle koirien raadeltaviksi. Kansanjuhliissa väkijoukot kokoontuivat nauttimaan näytelmästä ja tervehtivät kristittyjen kuolinkamppailua naurulla ja suosionosoituksilla.

MARTTYYRIEN VUOSISATA

Kristuksen seuraajien oli pakko etsiä suojaa yksinäisiltä seuduilta. Kukkuloiden uumeniin Rooman kaupungin ulkopuolelle oli kaivettu pitkiä tunneleita, jotka ulottuivat kilometrien päähän kaupunginmuurin ulkopuolelle. Näihin maanalaisiin pakopaikkoihin Kristuksen seuraajat hautasivat kuolleensa, ja sieltä he myös löysivät kodin, kun heidät julistettiin lainsuojattomiksi. Monet palauttivat mieleensä Mestarin sanat, että heidän tulisi iloita joutuessaan vainottaviksi Kristuksen tähden. He saivat suuren palkan taivaissa, sillä samoin oli vainottu profeettojakin ennen heitä. 2

Voittolaulut kohosivat räiskyvien liekkien keskeltä. Uskossa he näkivät Kristuksen ja enkelien tarkkailevan heidän lujuttaan hyväksyvästi ja syvästi kiinnostuneina. Jumalan valtaistuimelta kuului ääni: "Ole uskollinen kuolemaan asti, niin minä annan sinulle voitonseppeleeksi elämän." 3

Saatanan yritykset tuhota Kristuksen seurakunta väkivalloin olivat turhia. Jumalan työmiehiä surmattiin, mutta evankeliumi jatkoi leviämistään ja sai lisää kannattajia. Eräs kristitty sanoi: "Mitä enemmän meitä niitätte maahan, sitä enemmän joukkomme kasvaa; kristittyjen veri on siemen." 4

Siksi Saatana päätti tehostaa taisteluaan Jumalaa vastaan pystyttämällä lippunsa kristillisen seurakunnan sisäpuolelle saavuttaakseen viekkauksella sen, mitä hän ei ollut saavuttanut väkivalloin. Vaino lakkasi. Tilalle tulivat ajallisen menestyksen ja hyvinvoinnin houkutukset. Epäjumalanpalvelijat ottivat vastaan osan kristinuskosta, mutta hylkäsivät samalla tärkeitä totuuksia. He tunnustivat ottavansa vastaan Jeesuksen, mutta heillä ei ollut synnintuntoa eivätkä he tunteet tarvetta parannukseen ja sydämen muutokseen. Joitakin myönnytyksiä tehtyään he ehdottivat, että kristityt tekisivät samoin, niin että

MARTTYYRIEN VUOSISATA

kaikki voisivat olla yhtä uskossa Kristukseen.

Nyt seurakuntaa uhkasi hirvittävä vaara. Tähän verrattuna vankila, kidutus, tuli ja miekka olivat siunauksia! Muutamat kristityistä pysyivät lujina. Toiset olivat valmiit tinkimään uskostaan. Nimikristillisyyden viittaaan verhoutuneena Saatana soluttautui seurakuntaan turmellakseen heidän uskonsa.

Useimmat kristityistä suostuivat lopulta tekemään kompromissejä. Kristinusko ja pakanuus solmivat liiton. Vaikka epäjumalien palvojat teeskentelivät liittyvänsä seurakuntaan, he riippuivat yhä kiinni pääjumalanpalveluksessaan ja vaihtoivat vain palvontansa kohteet Jeesuksen, Marian ja pyhimysten kuviin. Epäterveet opit, taikauskoiset rituaalit ja pakanalliset seremoniat saivat jalansijaa kirkon uskonkäsityksissä ja jumalanpalveluksessa. Kristinusko turmeltui, ja seurakunta menetti puhtautensa ja voimansa. Kaikki eivät kuitenkaan joutuneet harhaan. Muutamat pysyivät uskollisina totuuden antajalle.

Kaksi luokkaa seurakunnassa

Kristuksen seuraajiksi tunnustautuvien joukossa on aina ollut kaksi luokkaa. Toisten tutkiessa Vapahtajan elämää ja pyrkiessä vilpittömästi korjaamaan puutteitaan ja seuraamaan esikuvaansa, toiset karttavat selviä totuuksia, jotka paljastavat heidän virheensä. Parhaimmillaankaan seurakunta ei muodostunut yksinomaan uskollisista ja vilpittömistä jäsenistä. Juudas otettiin opetuslasten joukkoon, jotta Kristuksen opetus ja esimerkki paljastaisivat hänelle hänen virheensä. Mutta pysymällä synnissä hänn alistui Saatanan kiusauksille. Hän suuttui, kun hänen virheitään arvosteltiin, ja päätyi siten kavaltamaan Mestarinsa. 5

Ananias ja Safira teeskentelivät antavansa kokonaisen uhrin Jumalalle, vaikka he ahneudessaan pidättivät siitä osan itselleen. Totuuden henki paljasti

MARTTYYRIEN VUOSISATA

apostoleille näiden teeskentelijöiden todellisen luonteen, ja Junalan tuomiot vapauttivat seurakunnan tuosta häpeätahrasta. 6 Kun Kristuksen seuraajia ryhdyttiin vainoamaan, vain ne, jotka olivat valmiit luopumaan kaikesta totuuden hyväksi, halusivat tulla hänen opetuslapsikseen. Mutta kun vaino lakkasi, seurakuntaan liittyi vähemmän innokkaita käännynnäisiä, ja niin Saatana sai siellä jalansijaa.

Kun kristityt suostuivat liittymään yhteen puoliksi kääntyneiden pakanoiden kanssa, Saatana riemuitsi. Sitten hän yllytti heidät vainoamaan niitä, jotka pysyivät uskollisina Jumalalle. Yhdessä puolipakanallisten kumppaniensa kanssa nämä luopiokristityt ryhtyivät taistelemaan Kristuksen opin ydinkohtia vastaan. Seurakuntaan tuotujen harhakäsitysten ja kauheuksien vastustaminen merkitsi hirvittävää taistelua. Raamattua ei hyväksytty uskon ainoaksi ohjeeksi. Uskonnonvapauden periaatetta pidettiin harhaoppina ja sen kannattajat julistettiin lainsuojattomiksi.

Pitkän kamppailuihin jälkeen uskolliset näkivät, että ero oli välttämätön. He eivät uskaltaneet suvaita omalle sielulleen kohtalokkaita erehdyksiä ja vaarantaa lastensa ja lastenlastensa uskoa. Heistä tuntui, että rauha tulisi liian kalliiksi, jos sen vuoksi olisi uhrattava periaatteet. Jos yhtenäisyys voitaisiin saavuttaa vain tinkimällä totuudesta, oli parempi valita erimielisyys ja vieläpä taistelu.

Varhaiset kristityt olivat todella erikoislaatuista kansaa. Harvalukuisina, vailla rikkautta, asemaa ja arvonimiä he olivat jumalattomien vihan kohteena, kuten Abel oli ollut Kainin vihan kohteena. 7 Kristuksen päivistä nykyaikaan asti hänen uskolliset opetuslapsensa ovat herättäneet vihaa ja vastustusta niissä, jotka rakastavat syntiä.

Miten evankeliumia sitten voidaan kutsua rauhan sanomaksi? Enkelit lauloivat Betlehemin tasangon

MARTTYYRIEN VUOSISATA

yllä: "Jumalan on kunnia korkeuksissa, maan päällä rauha ihmisillä, joita hän rakastaa." 8 Tämä profeetallinen julistus on näennäisessä ristiriidassa Kristuksen sanojen kanssa: "En minä ole tullut tuomaan rauhaa, vaan miekan." Mutta oikein ymmärrettyinä ne ovat täydellisessä sopuinnassa. Evankeliumi on rauhan sanoma. Kristuksen uskonto levittäisi maailmaan rauhaa ja onnea, jos se otettaisiin kuuliaisesti vastaan. Jeesuksen tehtävänä oli tuoda sovinto paitsi ihmisen ja Jumalan välille myös ihmisten välisiin suhteisiin. Mutta maailma okonaisuudessaan on Saatanan, Kristuksen pahimman vihollisen, hallinnassa. Evankeliumin sisältämät elämänperiaatteet ovat täydellisessä ristiriidassa ihmisten tapojen ja halujen kanssa, ja siksi he nousevat sitä vastaan. He vihaavat puhtautta, joka tuomitsee synnin, ja vainoavat niitä, jotka kehottavat heitä alistumaan sen pyhiin vaatimuksiin. Tässä mielessä evankeliumia kutsutaan miekaksi. 10

Monet uskossaan heikot ovat valmiit luopumaan, luottamuksestaan Jumalaan, koska hän antaa turmeltuneiden ihmisten menestyä samalla kun parhaimmat ja puhtaimmat saavat kärsiä heidän julmuudestaan. Miten hän, joka on oikeudenmukainen ja armollinen ja kaikkivaltias, saattaa suvaita tällaista vääryyttä? Jumala on antanut meille riittävästi todisteita rakkaudesta. Meidän ei tule epäillä hänen hyvyyttään, vaikka emme voi ymmärtää hänen sallimustaan. Vapahtaja sanoi: "Muistakaa, mitä teille sanoin: ei palvelija ole herraansa suurempi. Jos minua on vainottu, vainotaan teitäkin." 11 Ne, jotka kutsutaan osallistumaan vaivoista ja marttyyrikuolemasta, seuraavat vain Jumalan rakkaan Pojan askelissa.

Vanhurskaat joutuvat kärsimyksen ahjoon, että he itse puhdistuisivat, että heidän esimerkkinsä vakuuttaisi muut uskon ja jumalisuuden todellisuudesta ja että heidän vakaa vaelluksensa tuo mitsisi jumalattomat ja epäuskoiset Jumala antaa

MARTTYYRIEN VUOSISATA

jumalattomien menestyä ja paljastaa vihamielisyytensä häntä kohtaan, niin että kaikki näkisivät hänen oikeudenmukaisuutensa ja armonsa, kun hän lopulta hävittää heidät. Jokainen Jumalan uskollisiin kohdistunut julmuus tullaan rankaisemaan aivan kuin se olisi tehty itse Kristukselle,.

Paavali julistaa, että "vainon kohteeksi joutuvat kaikki ne, jotka haluavat elää hurskaasti Kristuksen Jeesuksen omina".` Miksi sitten näyttää kuin vainot olisivat lakanneet? Ainoa syy on se, että kirkko on mukautunut maailman tapoihin eikä siksi herätä vastustusta. Meidän aikamme uskonto ei ole Kristuksen ja hänen apostoliensa puhdasta ja pyhää uskoa. Kristinusko on maailman suosiossa, koska Jumalan sanan totuuksiin suhtaudutaan välinpitämättömästi ja seurakunnassa on niin vähän elävää jumalisuutta. Kun varhaisseurakunnan usko elpyy, vainon tulet syttyvät jälleen.